

**Управління освіти і науки Сумської міської ради
Сумський дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 25
«Білосніжка»**

К О Н С У Л Ь Т А Ц І Я
**«Мистецька освіта дошкільників: не
відтворювати, а творити»**

Мистецтво є потужним інтегратором в освіті дітей дошкільного віку, засобом впливу на розвиток творчих здібностей, зокрема образотворчих і музичних. Тому традиційними в освітній роботі закладів дошкільної освіти є заняття з малювання, ліплення, аплікації, музики тощо.

Проте аналіз сучасної освітньої практики свідчить, що серед вихователів поширені стереотипні погляди на розвиток музичних здібностей дітей. Вони звикли перекладати відповідальність за організацію та результати музичного виховання на музичного керівника. Невтішна ситуація й в організації образотворчої діяльності.

Вихователі перетворюють заняття на міні-копію шкільного уроку та вимагають, аби діти застосовували певні матеріали, чітко відтворювали запропоновані зразки тощо.

Як розкривати творчі здібності

Основою мистецької діяльності є уява дитини — психічний процес, що потужно впливає на розвиток особистості. Мистецька діяльність дошкільника — музична й образотворча — це цілий світ дитячих уявлень та їх відображення доступними засобами і способами.

Ці внутрішні відчуття й переживання викликають бажання передавати музику в міміці, жестах, рухах, співі, грі, спонукають створювати нові образи. Тому шукайте оптимальні підходи, методи впливу на кожну дитину, які сприяли б подальшому розвитку проявів особистості та її творчих здібностей. Освітній процес у закладі дошкільної освіти не передбачає розподілу змісту освіти за предметами. Складно відокремити мовленнєву від пізнавальної, творчої діяльності. Отже, як увести дітей у цей цілісний світ? Як сформувати в них життєву компетентність?

Діти звикають до постійних вказівок з боку педагога, батьків і губляться, коли потрібно щось зробити самостійно. У житті для нас немає зразків, схем, алгоритмів, кожний сам приймає рішення. Розв'язати таке завдання дасть змогу спрямованість освіти на розвиток творчості. Аби розвивати творчість дітей педагог не має вимагати прямого наслідування, нав'язувати способи дій. Кожна дитина має право самостійно шукати та обирати власні варіанти.

Це викликає складнощі для вихователів, які не можуть відірватися від конспекту та запропонувати для дитини цікаві види діяльності, незвичні форми роботи тощо.

Аби ефективно розвивати творчі здібності дітей, педагог має:

знати вікові психічні особливості дошкільників та розуміти закономірності розвитку їхніх музичних та образотворчих здібностей;

- формувати в дітей цілісність образів та явищ методом сприймання та проживання;

- активізувати музичну діяльність під час образотворення — застосовувати ігри драматизації, вокальні та інструментальні імпровізації, диригування оркестром, пропонувати створювати на основі власних почуттів музичні заклички, наспіви тощо.

Щоб репродуктивний характер організації мистецької освіти замінити на творчий, застосовуйте різні підходи до організації образотворчої діяльності дітей.

Дайте їм змогу:

- обирати різні художні матеріали та самостійно їх освоювати;
- експериментувати з різними матеріалами; самостійно знаходити способи передачі образу в малюнку, ліпленні, аплікації, співах, музично-ритмічних рухах.

Творчі здібності в дитини розвиватимуться ефективніше, якщо комплексно активізувати всі канали сприймання — візуальний, аудіальний, кінестетичний. Як інтегрувати образотворче та музичне мистецтва.

Організуйте мистецьку освіту так, аби діти емоційно занурювалися в середовище, насичене різноманітними матеріалами для творчості. Завдяки художньому слову, музичному супроводу вони повніше й яскравіше сприйматимуть довкілля, а значить, створюватимуть емоційно забарвлені образи. Проводьте мистецькі заняття як художньо-педагогічне спілкування, не виокремлюйте при цьому малювання, ліплення, аплікацію.

Натомість спонукайте дітей створювати образи із матеріалів, які діти обиратимуть самостійно. Це дасть змогу реалізувати їхні задуми. Спільно досліджуйте та спостерігайте, щоб наситити дітей яскравими враженнями.

Візуалізація образу важлива й для розвитку музичних здібностей дитини, зокрема це (за Борисом Тепловим):

- сприймання та відтворення музики;
- сприймання та відтворення ритму.

Комплексний підхід до створення образу дасть змогу навчити дітей слухати та переживати музику, занурюватися в неї, вслухатися у власні почуття. Аби провести мистецьке заняття ефективно, залучайте невелику кількість дітей.

Оптимально — підгрупа з п'яти-семи дітей молодшого та семидев'яти дітей старшого дошкільного віку. Заняття має тривати доти, поки кожна дитина не завершить роботу. За необхідності дитина може завершити роботу після прогулянки, у другу половину дня, вдома тощо.

Як розвивати музичні задатки. Як розвивати музичні задатки. Розвивати музичні здібності дітей в образотворчій діяльності слід у спеціально створеному полідіяльнісному просторі. Перш за все стимулюйте позитивні емоції дітей. Застосовуйте методи та прийоми роботи з дітьми, які формують та розвивають сприймання та відтворення мелодії й почуття ритму. Саме ці музичні здібності активізуються під час образотворчої діяльності.

Аби ефективно розвивати музичні здібності дітей:

- ставтеся до образотворчої діяльності як до поліфункціональної, що сприяє розвитку музичних здібностей;
- відмовтеся від усталених стереотипів щодо організації традиційних занять;
- надавайте змогу дітям вільно експериментувати з матеріалами;
- спонукайте дітей виражати емоції в образотворчій діяльності;

- організуйте образотворчу діяльність у музичному супроводі;
- оцінюйте позитивно результати образотворчої діяльності дітей;

• мотивуйте до образотворчої діяльності за допомогою музичної психогімнастики, музичних емоційно-імітаційних вправ, ігрових елементів, музики.

Як робити відкриття для розкриття творчих здібностей:

- * Пропонуйте дітям різні матеріали: фарби, різноманітний папір, солоне тісто тощо.
- * Показуйте, як передавати ритм дощу в музиці, образотворчій діяльності.
- * Підказуйте, що фарбами темних кольорів можна зображувати мелодію, яка звучить у низькому регістрі, а світлими, яскравими кольорами — у високому.
- * Розкажіть, що мазками можна зобразити дуже швидкий темп, короткими прямими або ламаними лініями — помірний, жвавий, а довгими хвилястими лініями — повільний, протяжний, спокійний.
- * Отже, ознайомлюйте дітей з особливостями образотворення за допомогою різних технік, підтримуйте їхню ініціативу, стимулюйте потребу в активному самовираженні. Щоб мистецька діяльність дітей стала творчою, самостійною, оригінальною, педагогам варто зробити лише крок назустріч диву і — відпустити дітей...